

SADANNELLA
SIVULLA

LAURA
SOLA

KUOLEE
KOIRA

TAMMI

SADANNELLA
SIVULLA
KUOLEE
KOIRA

LAURA SOLA
TAMMI

Lienee sanomattakin selvää, että kaikki kirjan henkilöhahmot ja tapahtumat ovat puhtaan fiktiivisiä ja yhteydet tosielämään lukijan mielikuvituksen tuotetta.

1. painos

© Laura Sola ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-7812-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@tammi.fi

*Äidilleni, joka ei pidä tarinoista, joissa
päähenkilö tekee rikoksia tai toimii
muuten moraalittomiksi tulkittavilla
tavoilla.*

PORi

1.

Minä olin työllisyyspalveluiden pahin painajainen. Tai sellaisen mielikuvan henkilökohtainen työneuvojani Maarit oli onnistunut minulle luomaan. Saattoi tietenkin olla, että hänellä ei ollut suuriakaan tunteita minua tai työtilannettani kohtaan ja hän vain sattui olemaan niitä ihmisiä, jotka saavat kaikki keskustelukumppaninsa tuntemaan itsensä ainutlaatuisiksi – ja ainutlaatuisuus *ei* vastoin yleistä mieli-pidettä ole puhtaan positiivisesti latautunut adjektiivi. Maaritin tittelikin saattoi olla jotain muuta – henkilökohtainen työnhakuneuvoja tuskin on ammattinimike – mutta tarkoilla sanankäänteillä ei siinä tilanteessa ollut väliä: hänen työnsä oli syyllistää minua työttömyydestä niin, että lopulta kyllästyisin ja hankkisin työpaikan.

Maarit ei kuitenkaan tiennyt, kenen kanssa oli tekemisissä. Minä olin vuosien aikana kyynistynyt ja kyllästynyt siinä määrin, että vaikken ehkä suoranaisesti ollutkaan työelämää vastaan, en myöskään aikonut syöksyä yhteenkään nollasopimukseen vain tyydyttääkseni Maaritin ja yhteiskunnan haluja. Minulla oli omiakin haluja, joskaan en ollut päässyt niistä ihan selvyYTEEN. Ja Maarit teki kaikkea muuta kuin auttoi minua.

”No Ella, miten kAs kuntouttava työtoiminta on sujunut?” Maarit kysyi sormet valmiiksi näppäimistön yllä häilyen. Maa-

rit piti muistiinpanojen kirjoittamisesta, tai vaihtoehtoisesti hän piti siitä, että *näytti* muistiinpanojen kirjoittamisesta nauttivalta ihmiseltä.

”No”, aloitin. *Ihan samalla tavalla kuin viimeiset kymmenen kuukautta, mutta kiitos kysymästä.* ”Aika hyvin. Tein viime viikolla...” Mitä olinkaan tehnyt? ”...sipulipussin.”

Se oli räikeä valhe. Minä en ollut tehnyt sipulipussia, minun olisi *pitänyt* tehdä sipulipussi. Myönnetään, käsityöpainotteinen työtoiminta ei ollut paras vaihtoehto minulle. Olin saanut yläasteen päättötodistukseen käsitöistä kiitettävän siksi, että ystäväni korjasivat kaikki tekemäni ompeluvirheet, koska pystyin täysi-ikäisen poikaystäväni avustuksella toimittamaan heille viikonloppusiiderit. Olin ihan oikeasti yrittänyt virkata sen sipulipussin, mutta jopa työnohjaaja oli ollut sitä mieltä, että minusta olisi enemmän hyötyä, jos en tekisi mitään. Virkkaustekniikkani oli kuulemma stressaavaa katsottavaa, mitä *se* sitten tarkoittikaan.

Niinpä olin juonut kahvia ja pohtinut kuolemaa.

Toisin sanoen harrastanut normaaleja, arkipäiväisiä aktiviteetteja.

Mutta ne eivät olleet aktiviteetteja, joista Maarit katseestaan päätellen halusi kuulla.

”Oletko ajatellut, miten tästä nyt mentäisiin eteenpäin, Ella?”

Inhosin Maaritin tapaa lykätä nimeni lähes jokaiseen lauseeseen. Teoriani oli, että hän oli aikoinaan lukenut jonkin oppaan, jonka mukaan kuulijan puhuttelu nimeltä loi keskustelukumppaneiden välille läheisemmän siteen. Ehkä hänen oli tarkoitus rakentaa välillemme luottamusta ja sympatiaa, mutta minun kohdallani tekniikka toimi päinvastoin. Joka kerta, kun Maarit lausui nimeni, halusin heittää jotain ikkunasta.

Valitettavasti tai onneksi kohteliaisuuden ja yleisten käytös-sääntöjen lisäksi impulssejani tylstytti se, ettei huoneessa ollut ikkunoita. Jos työnhakupalvelut tahtoivat luoda miellyttävän ilmapiirin, ehkä heidän olisi kannattanut panostaa vähemmän sellimäisiin työpisteisiin. Ehkä nurkassa könöttävä viherkasvi olisi luonut minulle ja Maaritillekin läheisemmän suhteen, enkä olisi aina tuntenut oloani negatiivisella tavalla ainutlaatuiseksi.

Ehkä olisi kannattanut lukea keskusteluoppaan lisäksi vähän fengshuista, MAARIT.

”Hmm, niin. En ole ihan varma. Ehkä jotain...” Yritin käynnistää aivojani. ”...kasvien parissa.”

Kasvien?

”Kasvien?” Maaritin kulmat kohosivat aavistuksen, mutta hänen äänensä pysyi muuttumattomana.

Voi olla, että parempaa asiakassuhdetta olisi viherkasvien lisäksi edistänyt sekin, jos Maaritin äänensävyssä olisi ollut muitakin vivahteita kuin skeptinen ja kyllästynyt. Tai jos hänellä olisi ollut edes pisara huumorintajua. Olin joskus kysynyt häneltä, tekikö Suomi vielä lobotomioita, ja jos ei tehnyt, eikö ne kannattaisi uudelleenbrändätä esimerkiksi työttömille tai syrjäytyneille, jotta he voisivat työskennellä matalan vaatimustason rutiinitöissä menettämättä järkeään. Maarit oli vain katsonut minua nenänvarrelle valuneiden lasiensa yli ja mutris-tanut suutaan (en ollut ikinä nähnyt kenenkään tekevän niin muualla kuin piirretyissä, mutta jouduin myöntämään, että se on harvinaisen loistava tekniikka keskustelukumppanin mitätöimiseen). Hän ei ollut löytänyt kysymyksestäni minkäänlaista huumoria. Tai mistään muustakaan minuun liittyvästä, mikä oli rehellisesti sanottuna erittäin lannistavaa.

Kuinka olisin voinut suunnitella uraani tai tulevaisuuttani kumppanin kanssa, joka ei selkeästi ymmärtänyt tippaakaan

siitä, millainen ihminen olin? Olin kuullut viljeä huhuja, että oli sellaisiakin työllisyys- ja sosiaalipalveluiden työntekijöitä, jotka aidosti päätyivät auttamaan asiakastaan. Laskin huhut villeiksi siksi, etten kyennyt värikkäimmissä unelmissani kuvittelemaan tilannetta, jossa Maarit olisi ollut minulle mitenkään päin hyödyllinen. Joskus viattomampina aikoina, kun olin vielä elätellyt toivoa tulevaisuudestani ja työelämästä yleensä, olin käynyt ammatinvalintapsykologin vastaanotolla, ja hän oli vaikuttanut olevan, uskomatonta mutta totta, kiinnostunut työstään ja siitä, mikä minusta voisi tulla isona. Resurssivaje oli kuitenkin leikannut ammatinvalintapsykologin palvelut tavallisilta kuolevaisilta, joten olin päätenyt Maaritin vaivoiksi.

”En muista, että olisit aiemmin maininnut mitään kasveista”, Maarit sanoi ja rullasi hiirellä muistiinpanojaan. Olisin palavasti halunnut tietää, mitä hän oli minusta kirjoittanut. Oli selvää, että Maarit oli suhteeni epätoivoinen, mistä kertoi ennen kaikkea se, että hän tarttui pienimpiinkin mainitsemiini sivuseikkoihin ja yritti tehdä niistä minulle uran. Taipaleemme alkumetreillä olin vahingossa velvollisuudentunnosta kehunut hänen kaulakoruaan, ja sen seurauksena Maarit oli ehdottanut minulle kultasepän koulutusta. Ainoa minun koulutustasolleni sopiva avoin työpaikka, johon Maarit ei ollut yrittänyt minua tunkea, oli Alkon myyjä, ja sekin johtui vain ja ainoastaan siitä, että Maarit piti minua potentiaalisena alkoholistina. (Mutta se on ihan toinen tarina.)

Maaritin keskittyessä ruutuunsa vilkaisin huomaamattomasti puhelintani. Olin saanut viestin, jonka mukaan autoni oli vihdoinkin korjattu. Kunhan pääsisin Maaritin kynsistä ajoissa, ehtisin hakea sen sopivasti ennen seuraavaa tapaamistani.

”Jos pidät kasveista, Kiikoisissa olisi alkamassa floristintutkintoon johtava koulutus”, Maarit sanoi ja käänsi koneensa

ruudun niin, että minäkin näin verkkosivun, jossa kerrottiin puutarha-alan ammattitutkinnosta.

Ihan oikeasti nyt. Sanoin *yhden* sanan.

”Hmmm.”

Teeskentelin lukevani, mitä floristiikan perusopintoihin kuului. Kurtistin jopa kulumiani ja nyökkäilin aavistuksenomaisesti, aivan kuin olisin vakavissani harkinnut uraa kukkien parissa. En minä halunnut floristiksi. En ollut kiinnostunut kasveista. Ja huonekasvihistoriani oli laikukas. Kultaköynnökseni esimerkiksi oli sillä hetkellä hyvinkin nimensä veroinen, ainakin jos keltainen ja ruskea laskettiin kullan eri sävyiksi.

”Voin lähettää linkin hakusivuille”, Maarit sanoi ja käänsi ruudun takaisin itseensä päin.

Jos en olisi tiennyt paremmin, olisin epäillyt, että Maarit tahtoi päästä minusta eroon.

Hah, ketä minä huijaan: Maarit aivan ehdottomasti halusi päästä minusta eroon. Jossain toisessa tilanteessa olisi ollut positiivista, että kaikkiin kiinnostuksen (tai ”kiinnostuksen”) kohteisiin kiinnitettiin niin paljon huomiota. Olisi melkein voinut erehtyä kuvittelemaan, että Maarit oli kiinnostunut tulevaisuudestani ja tahtoi minulle parasta. Maarit oli kuitenkin suhteemme alusta asti ollut paljon kiinnostuneempi lykkäämään minut mihin tahansa koulutukseen tai työpaikkaan kuin kuuntelemaan, mitä oikeasti halusin tehdä.

Tai mitä en missään nimessä halunnut tehdä.

”Joo. Kiva”, sanoin, mutta ääneni ei venynyt samantaiseen petokseen kuin ilmeeni ja eleeni. Epäinnokkuuteni kävi Maaritille luultavasti harvinaisen selväksi, mutta ei se koskaan aikaisemminkaan ollut estänyt häntä ehdottelemasta hommia, joita kohtaan en osoittanut mitään kiinnostusta ja joissa olisin suoraan sanottuna ollut aika paska.

Toisaalta ehkä minusta *voisi* tulla floristi. Sehän saattaisi olla mukavaakin: pidin väreistä ja kauniista asioista, ja mitä muuta kukat olivat? Sitten muistin, että tappelin silläkin hetkellä pankin kanssa edellisen opintolainani takaisinmaksusta. Uuden lainan korkkaamalla olisin tietenkin voinut maksaa pois vanhaa lainaani: kun opintotukeen lisäsi opintolainan, sillä eläisi yllättävän hyvin. Olihan se parhaimmillaan nelinumeroinen summa!

Lopulta lainaosuus täytyisi kuitenkin maksaa takaisin, ja jollen kaikkien yllätykseksi paljastuisi kansainvälisen tason huippufloistiksi, mahdollisuuteni takaisinmaksuun olisivat ankeat.

Siis vielä ankeammat kuin tällä hetkellä.

”Kuule Ella”, Maarit aloitti, ja tuijotin nurkkaa, jonne olisi hyvin mahtunut tekokukkanen. Tiesin katsomattakin, että Maarit tapitti minua kultakehyksisten lasiensä yli. ”Ei ihminen voi ikuisuuksiin olla työllisyystoiminnassa.”

Hän ei ollut väärässä. Valitettavasti faktojen lateleminen ei kuitenkaan auta, jos niiden rinnalle ei kykene antamaan mitään konkreettisia neuvoja tai ehdotuksia. Olin työttömyysvuosieni aikana hakenut varmasti satoja työpaikkoja ja päätynyt hyvin harvoin työhaastatteluun asti. En yksinkertaisesti ollut sellaista valioriistaa, josta työnantajat taistelisivat.

Minulla oli ollut ihan hyviäkin hetkiä käsityöpohjaisessa työtoiminnassani. Ensinnäkin olin järjestellyt takahuoneen kankaat ja langat värijärjestykseen. Ja olin suunnitellut mainoksen myyntipäiville, joilla kaupiteltiin huippuhalvalla jämäkankaita ja työtoiminnassa tehtyjä tuotteita. Totta puhuen olin uppoutunut viilaamaan mainosta kahtena päivänä niin pitkään, että ohjaajani oli antanut minulle seuraavan viikon vapaaksi, sillä olin kuulemma tehnyt tunnit

jo sisään, ja täysin vahingossa. En siis kokenut olevani perustavanlaatuisella tavalla laiska. Tietokonetaitoni olivat omasta mielestäni keskinkertaiset – hei, onhan minulla sentään perustutkinto tieto- ja viestintätekniikasta! – mutta siinä seurassa ne olivat huomattavasti keskiverron yläpuolella. Ja värisilmäni vasta olikin keskiverron yläpuolella: olin oppinut nopeasti, että hämmentävän moni käsityöharrastaja heitti töihinsä lankoja täysin mielivaltaisesti. Kirkkaanpunaista, vedenvihreää *ja* murrettua oranssia?! Käsityöt ansaitsivat kaiken kokemansa arvonlaskun, kunnes sen harrastajat oppisivat jotain harmoniasta.

Tuotteliiden hetkien vastapainoksi olin myös juonut paljon kahvia ja juorunnut suhteellisen antaumuksellisesti, joten en kuitenkaan voinut vilpittömästi väittää olevani perustavanlaatuisen ahkera.

”Sinun täytyy Ella ottaa nyt itseäsi niskasta kiinni ja tehdä suunnitelma. Lähdet vaikka sinne Kiikoisiin. Tai työkokeiluun”, Maarit sanoi, ja tukahdutin halun pyöryttää silmiäni niin lujaa, että ne irtoaisivat päästäni ja pyörisivät Maaritin toimistotukusta hankitulle lastulevytyydälle.

”Joo, tiedän. Mutta jotenkin vain ärsyttää olla tässä, ymmärrätkö?”

Ilmeestä päätellen Maarit ei ymmärtänyt, joten jatkoin: ”Voihan sitä taas kierrellä pitkin kyliä työkokeilemassa, mutta se ei muuta sitä tosiasiaa, ettei kukaan ota minua töihin. Koska kuka nyt ottaisi kolmikymppisen ihmisen, jonka yhteenlasketulla työkokemuksella ei pystyisi täyttämään edes kalenterivuotta? Siis...” Huokaisin, sillä olin kertonut tämän Maaritille monta kertaa aiemminkin. ”Ei elämän kuulunut mennä näin. Ei sen kuuluisi mennä näin.”

Maarit naputteli rannekorunsa puuhelmiä kuten naputellaan rannekelloa silloin, kun aika alkaa loppua. Vastaiskuna

minä pyörittelin helisevää Kalevala-sormusta, joka koristi oikean käteni etusormea. Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun leikimme Maaritin kanssa Suomi-korujen taisto -leikkiä. Se oli suurin syy, miksi olin ylipäättään sinä aamuna pujottanut äidiltä perityn hopeasormuksen sormeeni. Maaritilla oli nimittäin tapana kolistella puuhelmiä tai kilistellä pronssiajoilta periytyneitä medaljonkeja, enkä minä halunnut jäädä kakkoseksi.

”Voi kuule Ella, minulla on yksi toinen asiakas, joka on kaksikymmentäviisi ja istunut viimeiset kolme vuotta vankilassa. Hänestäkin tuntuu, ettei elämä ole mennyt niin kuin kuuluu. Olet lopulta aika onnekkaassa asemassa”, Maarit sanoi ja suipisti suutaan.

En osannut päättää, oliko lausunnon tarkoitus lohduttaa vai loukata. Lienee kaikkien asianosaisten onni, että Maarit jatkoi ilmoittamalla aikamme loppuvan, joten en ehtinyt tarkemmin pohtia sävyjä toteamuksen takana – tai sen todenperäisyyttä.

Autokorjaamo sijaitsi lähempänä viereisen kunnan rajaa kuin Porin keskustaa, mutta ainakin ajomatka rauhoitti hermojani, jotka olivat kireällä aina Maaritin tapaamisen jälkeen. Onneksi tapaamisia ei ollut usein, yleensä Maarit vain soitti minulle, tenttasi läpi saman kysymyslistan, vihjaili aikuisten päätösten tekemisestä, huokui yleistä paheksuntaa ja kyllästymistä puhelinlankoja pitkin ja ehdotti työpaikkoja, joita minulla ei ollut mitään mahdollisuutta saada. Se oli ärsyttävää, mutta puhelimen läpi en ainakaan nähnyt Maaritin alentuvaa katsetta tai kuullut korujen kolistelua.

Sillä hetkellä olisin tosin ehkä valinnut mieluummin Aarikan puuhelmistä lähtevät hitaat tahdit kuin 1980-luvun sukkahousuhevin, joka lähenteli ajaessa tärykalvojani.

Korjaamon laina-auto päihitti oman autoni monin tavoin, mutta kirkkaanpunainen Fiatini sentään soitti myös sellaista musiikkia, joka oli tehty aikana, jona minä olin ollut jo olemassa. Laina-auton radio oli jumiutunut Kasari-kanavalle, mistä syystä sukkahousuhevii seurasi uransa alkutaipaleen Madonna ja kasa ennen syntymääni hajonneita bändejä.

Vaikka oman autoni hakeminen korjaamolta oli sikäli iloinen tapahtuma, että pääsisin takaisin kaipaamalleni 2000-luvulle, taloudellisesti en ollut järin innostunut. En halunnut edes tietää, mikä olisi laskun loppusumma. Päätin, että seuraavaan työhakemukseen kirjoittaisin yksinkertaisesti ”tarvitsen rahaa”, ei pakollisia pöhinäsanoja tai rajallisen työ- ja opiskelukokemuksen pyörittelyä sosiaalisesti hyväksyttävään muotoon. Miksi luettelisin vahvuuksiani tiedostoon, jota kukaan ei kuitenkaan lukisi? ”Rahaa pliiiii” oli ihan tarpeeksi tyhjentävä hakemus, eikä se sisältänyt edes kloorattuja valheita.

Naksauttelin kieltäni vilkun tahdissa kääntyessäni hiekkatielle, jonka varrella korjaamo oli. Olin käynyt siellä autoilu-urani alkuvaiheesta asti enkä missään vaiheessa ollut jaksanut nähdä sitä vaivaa, että olisin vaihtanut lähempänä keskustaa sijaitsevaan korjaamoon. Joku oli suositellut käyttämäni korjaamoa, ehkä äitini aviomies. Hän oli lähipiirissäni ja sen ulkokehillä ainoa ihminen, joka tiesi jotain autoista ja osasi nimetä autokorjaamoita. Äitini ei ollut milloinkaan ollut autoihmisiä. Ei suosittelevia ollut voinut olla entinen kihlattunikaan, eihän? Laskin vuosia ja tulin siihen tulokseen, että olin hankkinut Fiatin aikoja ennen Jonin tapaamista.

Ei siis ollut ihme, että auto tuntui kaipaavan vuosi vuodelta enemmän rahaa ja rakkautta. Minua taloudellisesti vakaammassa tilanteessa oleva ihminen olisi myynyt Fiatin romumetallihintaan ja hankkinut uuden auton. Minua älyk-

käämpi ihminen olisi myynyt Fiatin romumetallihintaan ja jättänyt uuden auton hankkimatta. Mutta tässä sitä oltiin.

Kun käännyin korjaamon pihaan, en voinut olla miettimättä, että saattaisin todella joutua ryhtymään maailman-kuuluksi floristiksi, jotta saisin autonkorjauslaskuni maksettua. Radiossa alkoi soida A-han *Take on me* ja tunsin kiitollisuutta siitä, että pian voisin valita musiikkini itse.

Ja silloin näin, kun puimuri törmäsi korjaamon pihassa seisovaan punaiseen Fiatiini.

2.

Puimurin kuljettaja oli todella mukava. Tavallaan olisi ollut helpompaa, jos hän ei olisi ollut niin mukava.

Puimakone oli ollut korjaamolla huollettavana, ja sitä pihassa siirtänyt työntekijä ei ollut ihan niin kokenut maa-jussi, että olisi osannut hoitaa homman osumatta pihalla odottavaan autooni. Sen siitä sai, kun vei autonsa korjattavaksi keskustan ulkopuolelle.

”Voit nyt sitten tietysti käyttää laina-autoa kunnes tämä korjataan”, korjaamon omistaja sanoi raapien päätänsä. Olisin halunnut vastata, että TIETENKIN sain käyttää korjaamon laina-autoa pidempään; jos mitään, se olisi pitänyt lahjoittaa minulle.

”Tällaista ei ole käynyt koskaan aiemmin”, puimuria ajanut työntekijä vakuutti, ja olisin halunnut vastata, että TIETENKÄÄN mitään tällaista ei ollut tapahtunut koskaan aiemmin. Jos tällaisia vahinkoja olisi sattunut useinkin, korjaamo tuskin olisi enää ollut pystyssä.

Hillitsin silti itseni. Hymyilin ja vakuuttelin, että kaikki oli kunnossa eikä minua yhtään vituttanut olla jumissa 80-luvulla vielä ties kuinka monta viikkoa.

Kun asiaa ajatteli tarkemmin, oli oikeastaan hyvä, että pääsin näkemään onnettomuuden omin silmin. Jos en olisi itse todistanut, kuinka autoni etupuskuri puimuroitiin irti, tuskin olisin uskonut tapahtunutta todeksi.

12.58:

Hei, autosi on nyt valmis, voit tulla hakemaan sen.

14.06:

Hei, täällä sattui pieni vahinko ja autoosi törmäsi pihassa puimuri. Unohda edellinen viesti, lähetämme uuden kun autosi on jälleen korjattu!

Luultavasti olisin tulkinut viestin jonkun hassunhauskaksi YouTube-jekuksi.

Päädyin siis palaamaan sivistyksen pariin samassa autossa kuin olin korjaamolle saapunut. En ollut kysynyt rahapolitiikasta. Oletin kuitenkin, etten joutuisi maksamaan alkuperäistäkään remonttia. Tai eri tavalla muotoiltuna: en *aikunut* maksaa alkuperäistäkään remonttia. Jos korjaamo lähentelisi minua laskulla, vetoaisin henkiseen kipuun ja ylimääräiseen vaivaan. Joten ehkä onnettomuudessa oli täytteenä myös onnea, aina minulle ilmainen autonkorjaus kelpasi.

Radiossa Kate Bush juoksi ylös mäkeä, ja minä mietin, olisiko sittenkin pitänyt juosta liikenteen sekaan, mutta sen sijaan päätin takertua epäonnenmunkkini onnitäytteen, sillä hyvä tuurini jatkui ja löysin tyhjän parkkipaikan vastapäätä rakennusta, johon olin menossa. Ryhdyin taskuparkkeeraamaan kasarimobiilia hitaammin kuin tavallisesti: en puhkunut intoa seuraavasta kohteestani.

Hyvä on, hyvä on, harva kohde *ei* olisi ollut parannus, kun oli aloittanut aamunsa työllisyyspalveluiden aneemisia käytäviä kulkien, mutta sentään Maaritin ikkunattomassa huoneessa eivät haisseet kissojen jätökset. Kokemuksesta tiesin, että tien toisella puolella ei haisisi millekään muulle.

Nitkuttaessani autoa taskuparkkiin alkoi laukustani kuulua vaimea melodia. Soiva puhelin motivoi minua nopeuttamaan

pysäköintioperaatiotani. Olin muutenkin jo alkanut epäillä, että joku toimitustani seuraava sivustakatsoja voisi kuvitella, etten osannut niin tarkkaa parkkeerausta, enkä missään nimessä halunnut leimautua huonoksi parkkeeraajaksi tuntemattomien silmissä. Katekin oli saanut jo mäkensä juostua.

Soittaja oli Maarit.

Olisin siis voinut käännellä rattia vielä muutaman minuutin verran.

”Ella kuule, tässä äkkiä soittelen, kun tuntui tuossa tapaamisessa lähtevän vähän väärille raiteille ja jäi pari juttua katsomatta”, Maarit sanoi.

Äännähdin muka kiinnostuneena. Vai oli tapaaminen tuntunut lähtevän vähän väärille raiteille? *Minä* en ollut halunnut käyttää tapaamistamme siihen Kiikoisten kukkaiskoulutuksesta puhumiseen. Maaritilla oli aiemminkin ollut paha tapa sujahtaa kesken tapaamisten moraalisaarnaan tai (minusta) tyhjänpäiväiseen pohdiskeluun ja syrjäyttää itse aiheen käsittely. Hän tuntui kuvittelevan, että ”ota itseäsi niskasta kiinni” ja ”mene tähän sattumanvaraiseen koulutukseen” olivat kultaisia vinkkejä, jotka edistivät kenen tahansa työllistymistä.

”Katselin tässä vielä vähän näitä sinun tietojasi, ja näyttää siltä, että täällä on yksi juttu joka pitää huomioida”, Maarit sanoi. Ilmeilin kyllästyneesti autonratilleni.

”Mitä se tarkoittaa käytännössä?” kysyin, vaikka tiesin valmiiksi, ettei kyse voinut olla mistään hyvästä.

”No, sinunhan täytyy hakea neljää työpaikkaa kuukaudessa.”

”Niin?”

”Ja olet hakenut vain kolmea”, Maarit sanoi kuin en olisi osannut laskea.

”Hetkinen nyt”, sanoin hitaasti. ”Minähän lähetin selityksen siitä, miksi en voinut hakea sitä Sastamalan paikkaa.”

Jos minulta kysyttiin, Maarit oli se, joka ei osannut laskea. Olinhan perustellut vastaansanomattomasti, miksi en ollut hakenut erästä minulle ehdotettua paikkaa. Maarit vaikutti tarvitsevan hieman kertausta.

”Se paikka oli osa-aikainen. Jos ajaisin sinne ja takaisin, häviäisin kaiken mitä mahdollisesti tienaisin. Koska palkka oli suoraan sanottuna aika paska.”

Maarit veti henkeä. Olin yrittänyt hillitä kiroiluani, sillä hän oli niitä ihmisiä, joille yksittäinen vittu aiheutti murto-osasekunnin aivohalvauksen. Oli kuitenkin kohtuuttoman vaikeaa puhua siivosti ollessaan tekemisissä tuki- ja työpalveluiden kanssa.

”Sinun olisi pitänyt silti hakea sitä, kun se kuului ehdotuksiin”, Maarit sanoi opettajaäänellään.

”Mutta minähän tein *selvityksen*”, vastasin.

Puhelimen toisessa päässä oli hiljaista, ja mietin, ajattelimmeko samaa asiaa.

Muutamaa vuotta aiemmin, kun olin ollut väliaikaisesti auto-ton, olin yrittänyt selittää Maaritille, etten mitenkään voinut mennä työkokeilupaikkaan aamuseitsemäksi toiselle puolelle kaupunkia, sillä joutuisin kävelemään sinne. Maarit vaati aina kirjallisia selvityksiä, joten kirjoitin hänelle, että minulla menisi viiden kilometrin matkan kävelemiseen viisikymmentä minuuttia, mikä tarkoitti sitä, että joutuisin heräämään aamulla viiden pintaan, mikä ei oikein sopinut vuorokausirytmieni.

Maarit olisi voinut tarttua vuorokausirytmiselitykseeni: oikeastaan odotin, että hän tekisi niin. Hän vaikutti ihmiseltä, jonka mielestä kuka tahansa kykenee tarpeeksi motivoituneena aamuvirkkuuteen. Tapaamisessamme Maarit oli kuitenkin takertunut kävelyvauhtiini:

”Täällä karttapalvelussa kyllä lukee, että tuon matkan kävelemiseen kuluisi asunnoltasi tunti yksitoista minuuttia.”

HILLITYT NAISET EIVÄT TEE HISTORIAA.

Ellalla on huono päivä. *Todella* huono päivä. Työkkärin täti on juuri pistänyt hänet karenssiin, kun hän sattuu todistamaan, kuinka hänen ex-kihlattunsa astuu avioliiton autuaaseen satamaan.

Vähemmästäkin sitä menee ja tuhlaa viimeiset euronsa lottokuponkiin. Sitten tapahtuu jotain odottamatonta: Ella voittaa jättipotin.

Mitä sellaisella rahalla edes tekee? Sijoittaminen ei kiinnosta Ellaa pätkäkään, mutta hyväntekeväisyys voisi olla hänen juttunsa. Entä jos hän, siis ihan hypoteettisesti, yrittäisi murhata maailman paremmaksi paikaksi?

Sadannella sivulla kuolee koira on hillitön musta komedia ja vahvasti epäelämäkerrallinen sarja-murhaajasatiiri, joka tuulettaa railakkaasti käsityksiä eriarvoistumisesta.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-7812-4